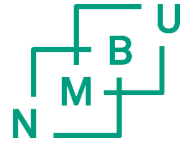

Klimasmart Landbruk, innføringskurs-modul 1

Gardermoen 30. august 2017

Sola 31. august 2017

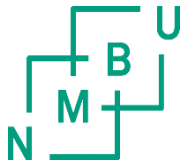
Optimal melkeproduksjon for Norge i et ressurs og klimaperspektiv

Av

Odd Magne Harstad og Bente Aspeholen Åby

Institutt for husdyr- og akvakulturvitenskap, NMBU

Utslipp av klimagasser for ulike matvaregrupper

Mogensen et al., 2009

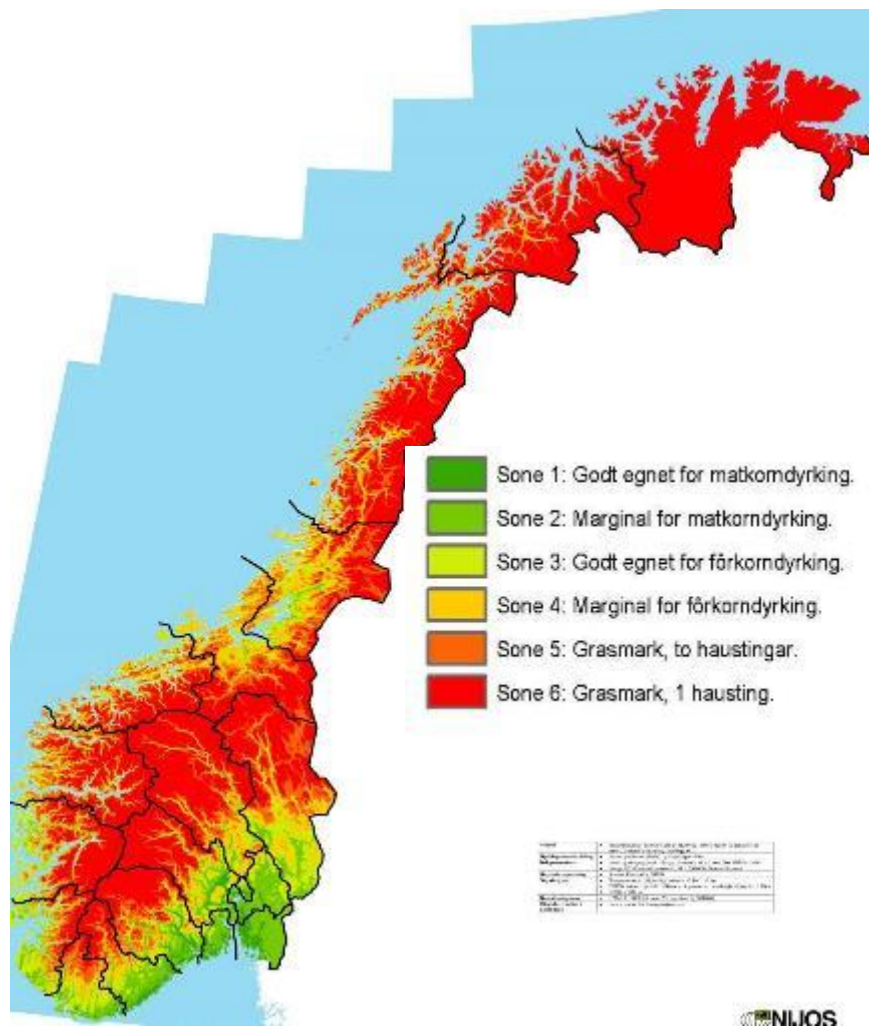
Matvare	CO ₂ -eq, kg/kg	CO ₂ -eq, kg/MJ
Potet		≈ 0,1
Hvetebrød		≈ 0,1
Helmjøl		≈ 0,4
Kyllingkjøtt	2,6	≈ 0,3
Svinekjøtt	2,9	≈ 0,4
Storfekjøtt	20,4	≈ 2,6

FAO, 2013

Utslippsverdier for Vest-Europa **inkl LUC**, CO₂-eq/kg

Kyllingkjøtt	6,1
Svinekjøtt	6,8
Storfekjøtt	18
Sauekjøtt	17

Naturgrunnlaget for matproduksjon i Norge

Arealutnytting i dag:

≈ 1/3: åkervekster (korn,...)

≈ 2/3: Gras

Arealutnytting-potensial:

(Arnoldussen m.fl., 2014)

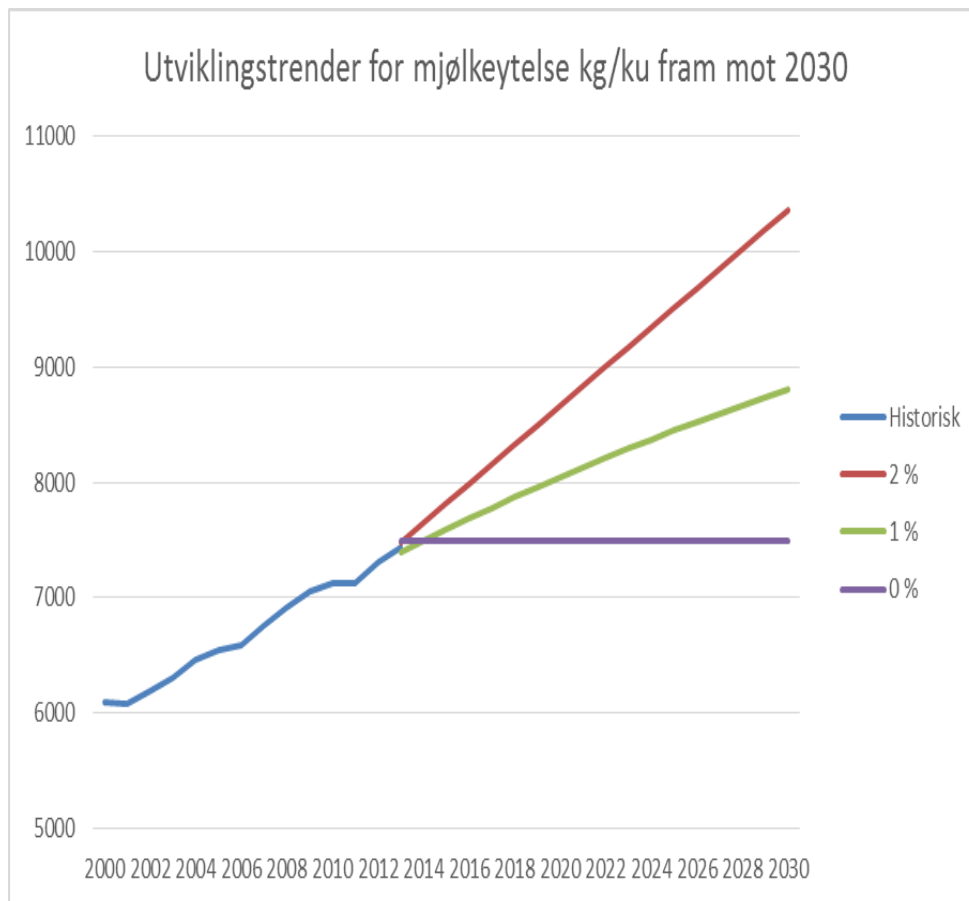
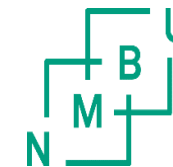
≈ 1/2 åkervekster

≈ 1/2 kun gras - mjølk
- rødt kjøtt

Hva er realistisk ????

- Noe økning matkornareal
- Noe økning for andre åkervekster

Ytelsesnivå - klimagasser

Ved fast kvote (1500 mil liter/år)

Økt ytelse/ ku

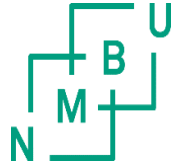
Færre kyr

Lavere utslipp av klimagasser/kg mjølk

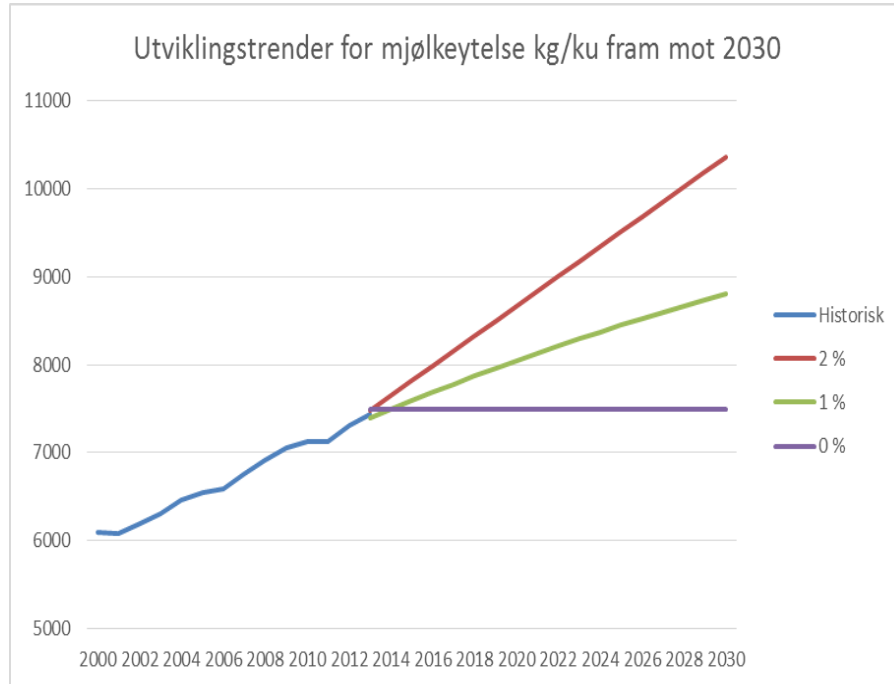
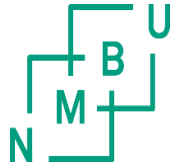
Grovfôropptak og kraftfôrbehov ved ulik årsavdrått

(Volden, 2012)

Ytelse, Kg EKM /ku	Kg TS grovfôr	Kg TS kraftfôr	Norsk kornandel i kraftfôret, %
6000	4255	1227	69
7000	4272	1587	64
8000	4214	2065	60
9000	4165	2848	57
10000	4125	3027	54

Virkning av ytelsesnivå ved fast kvote på 1500 mill liter fram til 2030 vs bruk av fôrressurser til mjølkeku populasjonen inkludert rekruttering (Buskap nr 9 2015)

Antall kyr: 233000. Kg EKM/ku: 7500

Fulldyrka eng: 3,49 mill daa
Kraftfôr: 715 000 tonn
Soya: 62500 tonn

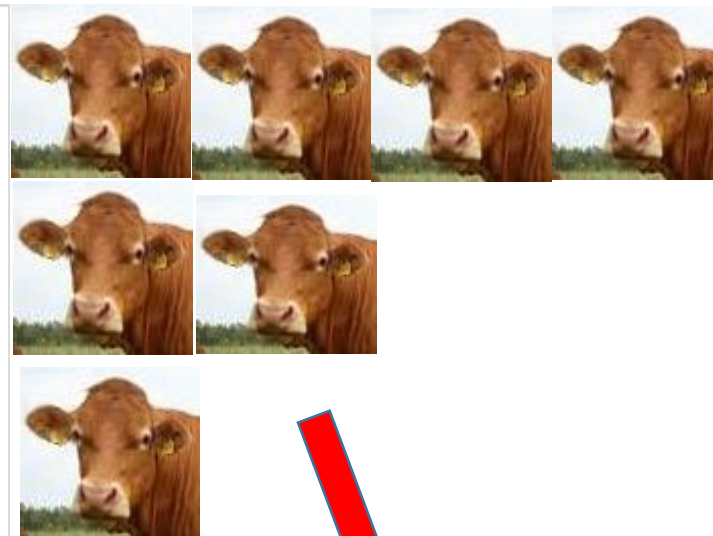
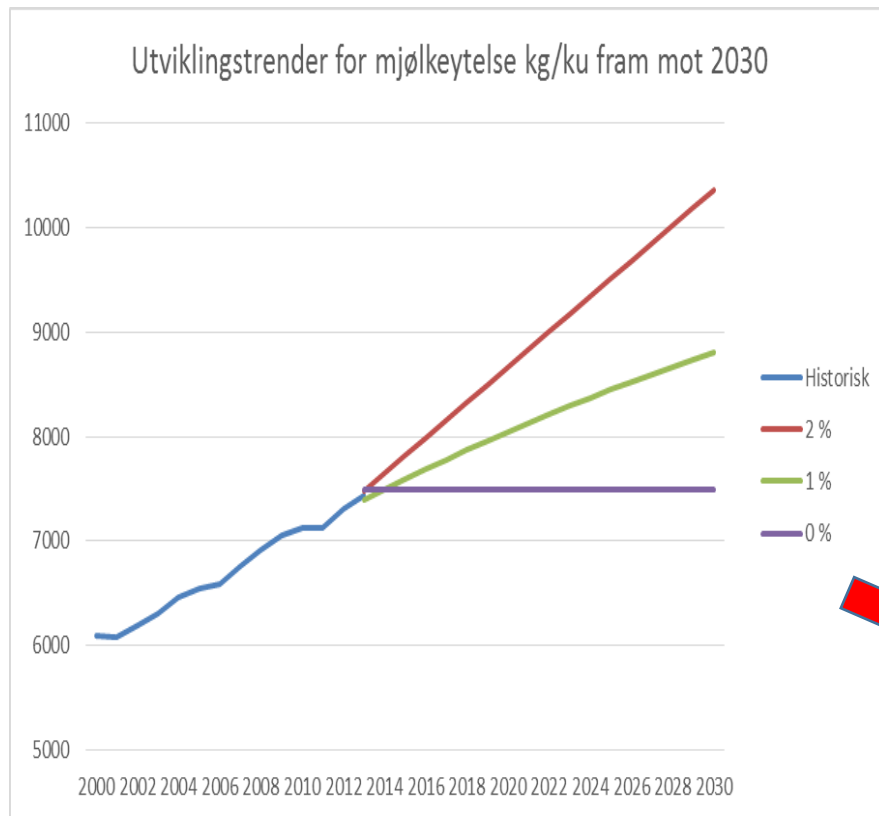
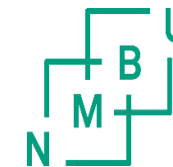
Ytelse, Kg EKM /ku	Kg TS grovfôr	Kg TS kraftfôr	Norsk kornandel i kraftfôret, %
6000	4255	1227	69
7000	4272	1587	64
8000	4214	2065	60
9000	4165	2848	57
10000	4125	3027	54

2% økning/år -2030:

Antall kyr: 164 000. Kg EKM/ku: 10 700

Fulldyrka eng: 2,41 mill daa
Kraftfôr: 930 000 tonn
Soya: 107 000 tonn

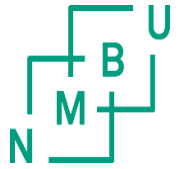
Virkning av ytelsesnivå ved fast kvote vs behov for ammekyr

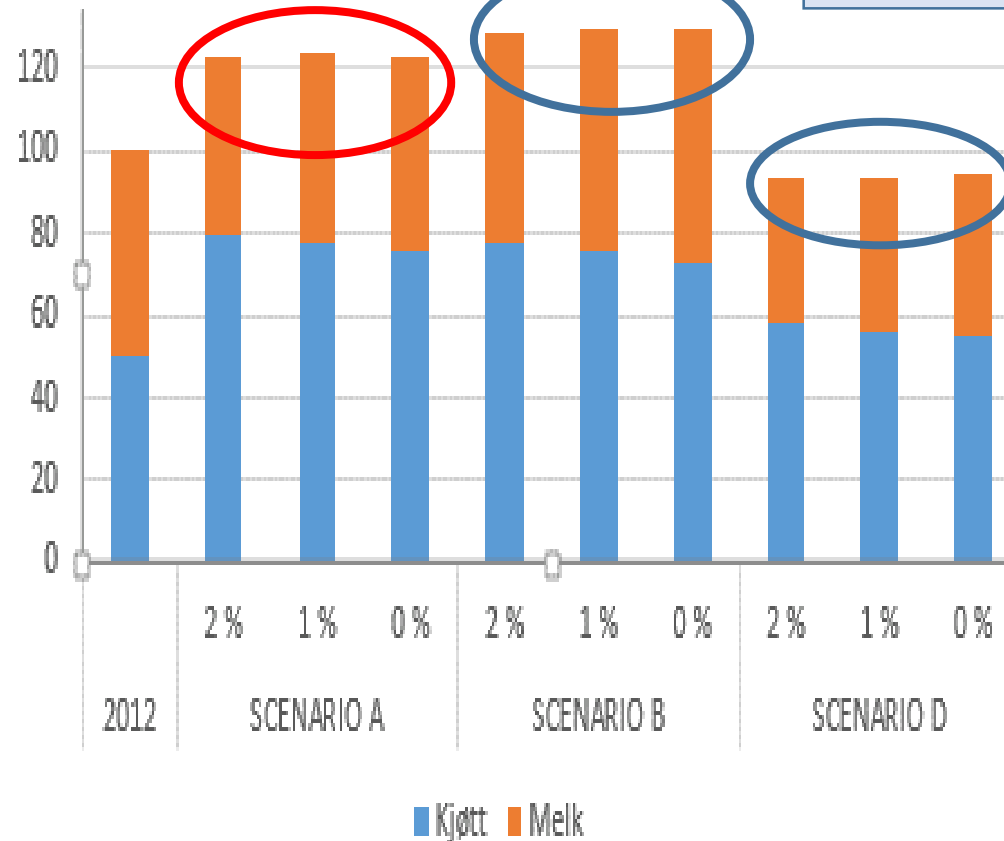
Virkning på:

- Fôrgrunnlaget
- Utslipp av klimagasser

Virkning av ytelsen per mjølkeku/år på utslippet av klimagasser fra mjølk- og kjøttproduksjonen (Buskap nr 9, 2015).

Virkning av bruksendring (LUC) på klimagasser fra importert kraftfôr (soya) er ikke tatt med

Scenario A – i 2030:

Mjølk: 1500 mill liter
Storfekjøtt: 110 000 tonn

Scenario B – 2030:

Mjølk: 1770 mill liter
Storfekjøtt: 110 000 tonn

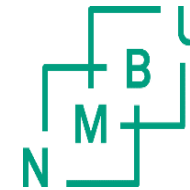
Scenario D – 2030

Mjølk: 1230 mill liter
Storfekjøtt: 80 000 tonn

Konklusjon: Ytelsen per ku/år har liten virkning på utslipp av klimagasser fra mjølk- og kjøttproduksjonen samlet sett

Markedssituasjonen for mjølk

Nationen, 06.02.2017

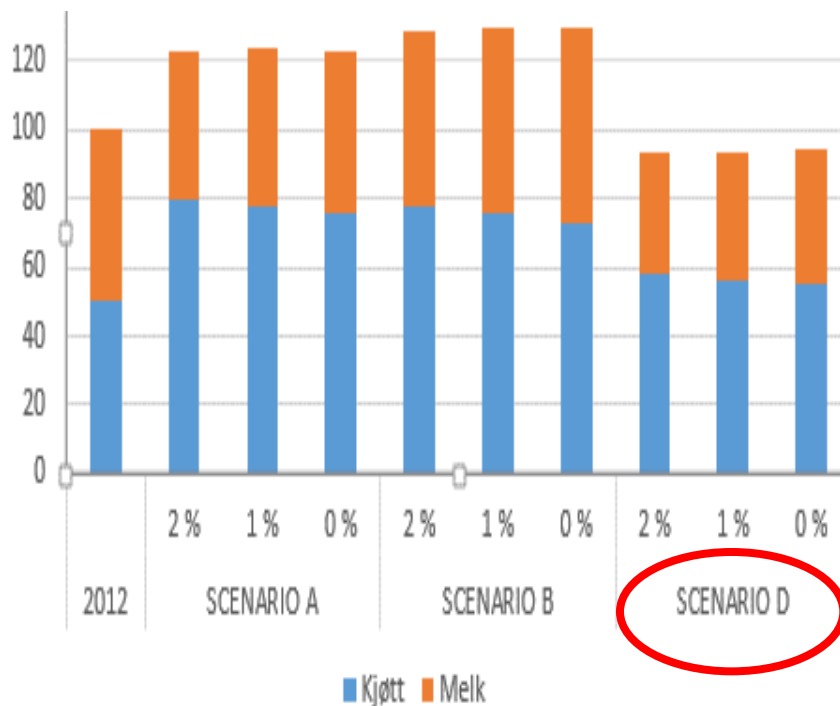

Økt import av mjølkeprodukter
Utfasing av jarlsbergost eksporten

Volum i 2030?

Ytelsesnivå og behov for grovfôrareal

Scenario D – 2030

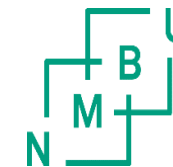
Mjølkk: 1230 mill liter

Storfekjøtt: 80 000 tonn

**Enda mer grovfôrareal
til overs, men avhengig
av ytelsen**

Andre hensyn enn utslipp av klimagasser/kg mjølk må inn i vurderingen

Konklusjon: Ytelsen per ku/år har liten virkning på utslipp av klimagasser fra mjølk- og kjøttproduksjonen samlet sett

Med fortsatt ytelsesøkning:
Enkelt sagt: «Grovfôr blir byttet ut med import av fôrråvarer fra andre kontinenter»

Er det god ressursutnyttelse?

